

Załącznik
do Uchwały Nr XVII/175/16
Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim
z dnia 08 marca 2016r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA NOWY DWÓR MAZOWIECKI NA LATA 2016-2021

STYCZEŃ 2016

SPIS TRESCI

1. WSTĘP.....	3
2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....	4
2.1. CHARAKTERYSTYKA MIASTA NOWY DWÓR MAZOWIECKI	4
2.2. DEMOGRAFIA.....	5
2.3. PROBLEMY SPOŁECZNE W PERSPEKTYWIE OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ.....	9
2.4. PROBLEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	12
2.5. PROBLEM UZALEŻNIENIA I PRZEMOCY W RODZINIE.....	21
2.6. PROBLEMY DZIECI I MŁODZIEŻY	27
3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	31
3.1. POMOC SPOŁECZNA.....	31
3.2. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.....	34
3.3. PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE	38
3.4. DZIAŁANIA NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY.....	39
4. RAMY FINANSOWE STRATEGII.....	43

1. WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Nowy Dwór Mazowiecki na lata 2016-2021 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Miasta, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dzieciom i młodzieży.

Podstawą prawną do opracowania Strategii jest art. 17 ust 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (DZ. U. 2015 r. poz. 163), zgodnie z którym do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych.

Ponadto, przy opracowaniu Strategii uwzględniono następujące dokumenty o charakterze strategicznym:

- Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski
- Strategia Wojewódzka w Zakresie Polityki Społecznej dla Województwa Mazowieckiego na Lata 2014-2020
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Nowodworskim w Latach 2007-2012,
- Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Nowy Dwór Mazowiecki,
- Powiatowy Program na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na Lata 2008-2013.

Część diagnostyczna dokumentu została opracowana na podstawie:

- danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Mazowieckim,
- danych statystycznych Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Mazowieckim, Powiatowego Urzędu Pracy, ewidencji ludności, Prokuratury Rejonowej w Nowym Dworze Mazowieckim, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Społecznych i innych,
- Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych – Nowy Dwór Mazowiecki 2014 opracowanej przez Studio Diagnozy i Profilaktyki na zlecenie miasta Nowy Dwór Mazowiecki.

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

2.1. Charakterystyka Miasta Nowy Dwór Mazowiecki

Nowy Dwór Mazowiecki jest jedną i jednocześnie największą gminą w powiecie nowodworskim. Leży na Nizinie Środkowopolskiej w Kotlinie Warszawskiej w województwie mazowieckim, 34 km na północ od Warszawy. Miasto posiada prawa miejskie od roku 1374.

Charakteryzuje się bogatą historią. Znajduje się w nim twierdza Modlin, założona na polecenie Napoleona w 1806r. i rozbudowana w latach 1811-1812, zaliczana do największych w Europie. Dodatkową atrakcję stanowi spichlerz wybudowany w czasach Królestwa Polskiego w roku 1832, twórcą projektu był Jan Jakub Gay. Przeznaczeniem spichlerza zawsze było magazynowanie żywności. Pierwotnie w latach 1844-1852 był magazynem zboża, później aż do roku 1939 spełniał rolę magazynu prowiantu dla intendentury wojskowej i magazynu wojennego.

Do połowy lat dziewięćdziesiątych znaczna grupa ludności miasta znajdowała zatrudnienie w licznych jednostkach wojskowych i przedsiębiorstwach produkcyjnych.

Masowa likwidacja i restrukturyzacja istniejących wówczas przedsiębiorstw oraz likwidacja jednostek wojskowych w powiecie nowodworskim spowodowała znaczny wzrost bezrobocia w grupie pracowników cywilnych (administracja, szkoły, przedszkola, gastronomia itp.).

Utrata pracy, pogorszenie się sytuacji materialnej oraz zmiana statusu i związana z tym trudność przystosowania się do nowych warunków funkcjonowania społecznego przyczyniły się do wzrostu skali negatywnych zjawisk społecznych w tym: alkoholizmu, narkomanii, przemocy domowej, demoralizacji młodzieży, przestępczości itp.

Obecnie stopień bezrobocia wśród mieszkańców utrzymuje się na niskim poziomie (ok. 4 % według Powiatowego Urzędu Pracy). Niestety znaczna grupa tych osób to osoby trwale bezrobotne pozostające bez pracy powyżej 12 i 24 miesięcy.

Nieznana jest natomiast liczba osób niezarejestrowanych jako bezrobotna ale pozostających bez pracy lub pracujących w szarej strefie.

Mimo, iż obecnie Nowy Dwór Mazowiecki jest ważnym ośrodkiem gospodarczym województwa mazowieckiego, nie zapewnia to wystarczającej liczby

miejsc pracy dla mieszkańców, którzy w większości znajdują zatrudnienie poza granicami miasta, najczęściej w Warszawie.

W ostatnich latach odnotowano rozwój w produkcji, usługach i handlu.

Powstały nowe obiekty i sklepy, zakłady gastronomiczne i usługowe. Rozwinął się przemysł spożywczy (piekarnie, cukiernie). Istnieją usługi z zakresu marketingu i konsultingu.

W Nowym Dworze Mazowieckim prowadzi działalność około 3.000 krajowych podmiotów gospodarczych (część o zasięgu ogólnopolskim) oraz kilka przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym (Benckiser S.A., mieszalnia olejów ELF). Dobrze rozwinięte otoczenie biznesu tworzą wszelkie instytucje użyteczności publicznej, administracji, banki, firmy doradztwa finansowego i prawnego, firmy ubezpieczeniowe, przedsiębiorstwa transportowe (transport osobowy, bagażowy i ciężki).

Władze miasta dążą do stworzenia korzystnych warunków do podejmowania przedsięwzięć gospodarczych, są otwarte na wszelkie formy współpracy, szczególnie w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy, udziału w inwestycjach komunalnych.

Z myślą o inwestorach prowadzone są prace zmierzające do rozwoju urządzeń i sieci infrastruktury technicznej miasta. Prowadzi się kompleksowe zbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe, usługowe i przemysłowe, rozwija sieć ciepłą, wodno-kanalizacyjną, porządkuje gospodarkę ściekami i odpadami komunalnymi oraz usprawnia układ komunikacyjny miasta.

Dodatkowym atutem jest bogactwo przyrodniczo – krajobrazowe Nowego Dworu Mazowieckiego. Malownicze położenie w widłach rzeki Wisły i Narwi nadaje miastu niepowtarzalny klimat i urok oraz możliwość rozwoju turystyki.

2.2. Demografia

Nowy Dwór Mazowiecki zamieszkuje 27 554 osób (stan na dzień 31 grudnia 2015). W latach poprzednich stan liczby mieszkańców na dzień 31 grudnia wynosił: 2014 rok – 27 558 osób, 2013 rok -27 566 osób.

Większość mieszkańców, blisko 70 %, jest w wieku produkcyjnym. Niestety społeczeństwo stopniowo się starzeje (wykres nr 2).

Dzieci i młodzież w wieku do 18 roku życia stanowią ok. 6 % społeczeństwa.

Podział mieszkańców ze względu na poziom wykształcenia przedstawia się następująco: 10 % posiada wykształcenie wyższe, 34 % - wykształcenie średnie, 17 % zasadnicze, 21 % podstawowe, pozostała grupa (ok. 18 %) pozostaje bez świadectwa ukończenia szkoły podstawowej.

Tabela nr 1

Liczba mieszkańców Nowego Dworu Mazowiecki według wieku

lata/wiek	0-12	12-17	18-65/60	pow. 65/60
2008	3599	1837	18 761	3580
2009	3677	1797	18691	3745
2010	3740	1723	18434	3902
2011	3798	1673	18305	4058
2012	3792	1702	18065	4255
2013	3822	1645	17925	4472
2014	3900	1609	17638	4710

Wykres nr 1

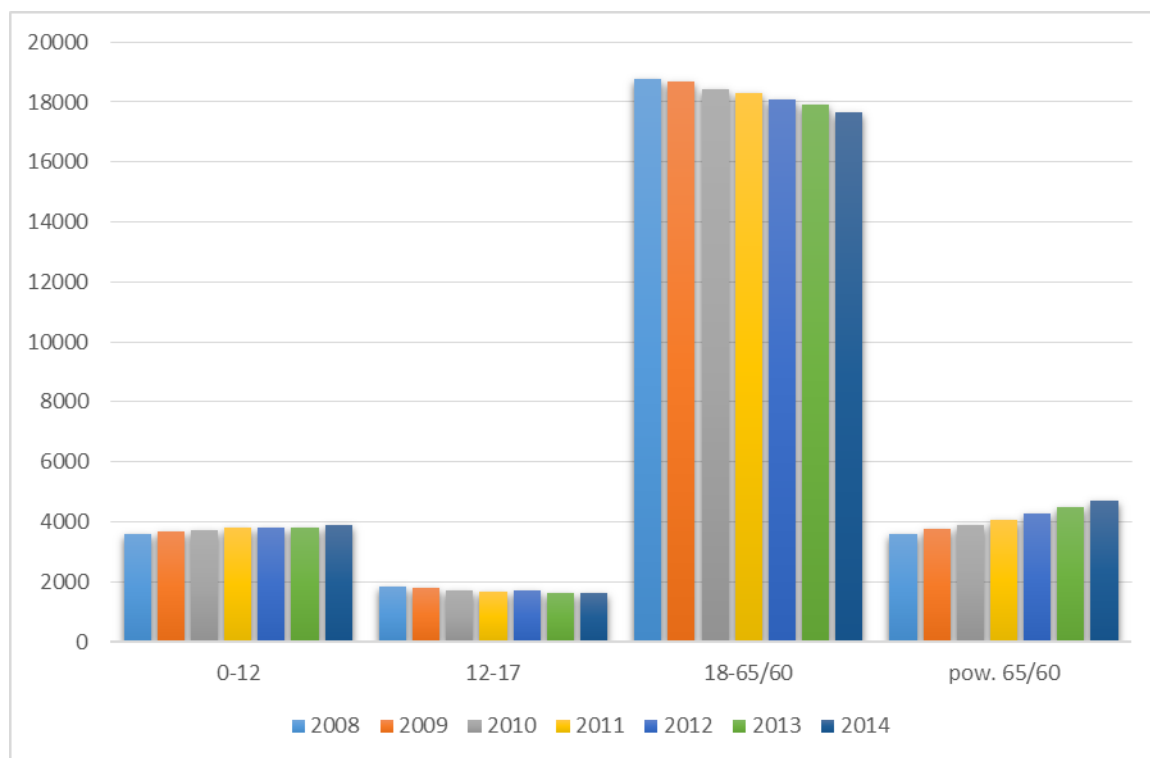

Tabela 2

Ludność wg wieku produkcyjnego

wiek/lata	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
przedprodukcyjny	5511	5511	5492	5481	5447	5488	5474
produkcyjny	18761	18691	18434	18305	18065	17925	17638
poprodukcyjny	3580	3745	3902	4058	4255	4472	4710

Wykres nr 2

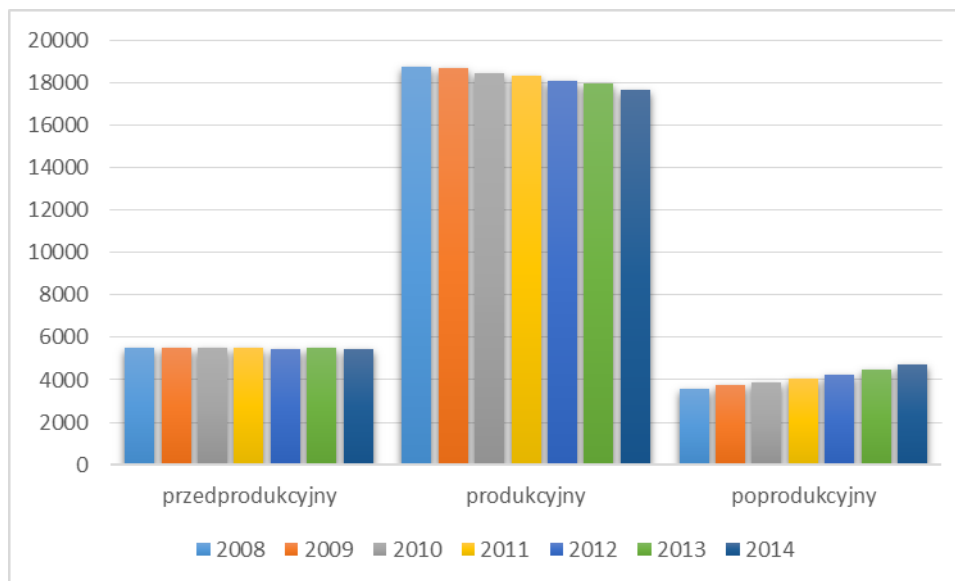

Tabela nr 3

Wykształcenie mieszkańców Nowego Dworu Mazowieckiego

wyższe	policealne	średnie	zasadnicze zawodowe	podstawowe
2664	944	8301	4699	5756

Wykres nr 3

Struktura społeczności Nowego Dworu Mazowieckiego ze względu na wykształcenie.

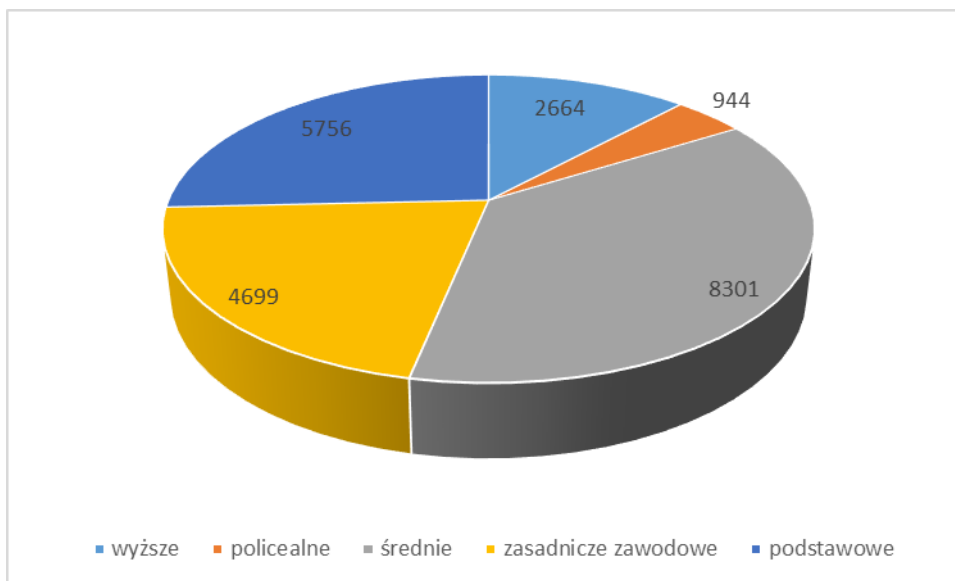
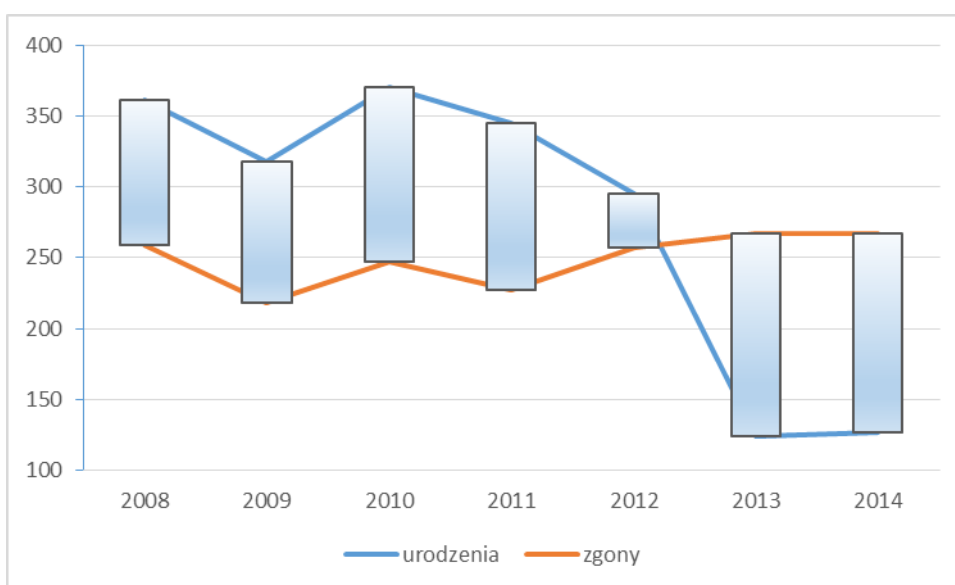

Tabela 4
Przyrost naturalny

lata	urodzenia	zgony	przyrost naturalny
2008	361	259	+102
2009	318	218	+100
2010	370	247	+123
2011	345	227	+118
2012	295	257	+38
2013	124	267	-143
2014	127	267	-140

Wykres 4

2.3. Problemy społeczne w perspektywie Ośrodka Pomocy Społecznej

Zadaniem pomocy społecznej, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 poz.163), jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb umożliwienie życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, zapobieganie trudnym sytuacjom życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zadania pomocy społecznej w gminach realizacją ośrodki pomocy społecznej.

W Nowym Dworze Mazowieckim funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej, przy ul. Partyzantów 7.

Liczba osób objętych pomocą społeczną, zgodnie z danymi Ośrodka Pomocy Społecznej, utrzymuje się średnio rocznie na poziomie ok.794 rodzin, w których żyje 1753 osób i ok. 628 dzieci.

Biorąc pod uwagę ogólna liczbę mieszkańców miasta, beneficjenci Ośrodka stanowią ok. 7 %.

Wśród głównych powodów udzielenia pomocy społecznej mieszkańcom Nowego Dworu Mazowieckiego wyróżnia się: ubóstwo (21% beneficjentów), bezrobocie (54 %), bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych (40 %), niepełnosprawność (55%), długotrwała lub ciężka choroba oraz alkoholizm i potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności).

Tabela 5

Liczba podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Mazowieckim ze względu na rodzaj udzielonej pomocy*:

Rodzaj udzielonej pomocy	liczba osób	liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
	2012 rok			2013 rok			2014 rok		
zasiłki stałe	226	219	300	233	225	308	235	228	323
usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	29	29	53	24	23	38	22	21	29
zasiłki okresowe	166	166	430	175	167	404	127	126	275
posiłki dzieci	333	182	680	347	181	694	369	156	664
posiłki dorośli	159	118	301	155	191	262	157	149	235
usługi opiekuńcze	81	79	119	74	71	116	76	75	115
zasiłki celowe	753	702	1658	764	711	1664	748	694	1634
praca socjalna	177	177	373	253	253	540	603	603	1323
Interwencja kryzysowa	1	1	3	2	2	7	4	4	6
Ogółem	1220	881	1947	1288	890	1962	1297	897	1993

w tym									
zadania zlecone	29	29	53	24	23	38	22	21	29
zadania własne	1091	852	1894	1264	867	1924	1275	876	1964

*dane Ośrodka Pomocy Społecznej

Tabela 6

Powód przyznania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej*

Powód trudnej sytuacji	Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób w gospodarstwach domowych	Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób w gospodarstwach domowych	Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób w gospodarstwach domowych
	2012 rok		2013 rok		2014 rok	
ubóstwo	156	297	159	305	167	311
sieroctwo	2	3	2	8	1	1
bezdomność	17	23	22	22	24	24
Potrzeba ochrony macierzyństwa,	95	356	83	382	95	452
w tym: rodziny niepełne i rodziny wielodzietne	50	196	45	177	46	189
	45	240	38	205	49	263
bezrobocie	423	1141	434	1157	429	1136
niepełnosprawność	445	799	435	762	438	776
Długotrwała choroba	411	784	420	806	435	828
Bezradność	234	684	227	661	250	716
Przemoc w rodzinie	14	51	19	72	23	78
Alkoholizm	75	130	80	139	78	128
Narkomania	1	1	1	1	5	6
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	21	39	16	24	11	16
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	3	13	2	16	3	21

*dane Ośrodka Pomocy Społecznej

2.4. Problem niepełnosprawności

Niepełnosprawność obejmuje wiele ograniczeń funkcjonowania występujących w każdym społeczeństwie i w każdym kraju na świecie. Niepełnosprawność może być fizyczna, intelektualna lub polegać na dysfunkcji zmysłów; może wynikać z choroby somatycznej lub choroby umysłowej. Wymienione zaburzenia mogą mieć charakter stały lub przejściowy.

Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem wynosiła 4 697,5 tys.(12,2%) w tym 4.1% stanowiły osoby niepełnosprawne wyłącznie biologicznie, 6,9% niepełnosprawne biologicznie i prawnie.

Ograniczenia sprawności wyraźnie wpływają na kontynuowanie nauki.

Osoby posiadające ograniczenia sprawności najczęściej legitymują się wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym (60%), przy czym wskaźnik ten dla osób z całkowitym ograniczeniem sprawności wynosi 58%, z poważnym ograniczeniem sprawności – 63% i umiarkowanym ograniczeniem sprawności – 59,7%. Odsetek posiadających wykształcenie co najmniej średnie najniższy jest wśród osób z całkowitym ograniczeniem sprawności – 14,8% (w tym wyższe 3,8%), najwyższy jest zaś wśród niepełnosprawnych z umiarkowanym ograniczeniem sprawności – 31% (w tym wyższe 9,2%). Te kategorie niepełnosprawnych nie decydują się zasadniczo na kontynuowanie nauki w zasadniczej szkole zawodowej.

Osoby nieodczuwające ograniczeń sprawności cechują się wyższym poziomem wykształcenia niż osoby odczuwające ograniczenia niepełnosprawności; 40% z nich posiada wykształcenie co najmniej średnie (w tym wyższe 14,2%). Najmniej jest w tej kategorii osób bez ukończonego podstawowego wykształcenia i bez wykształcenia (4,8%), a np. wśród osób z całkowitym ograniczeniem sprawności jest ich aż 26%. Prawie 78% osób o statusie osoby niepełnosprawnej kontynuuje naukę w trybie dziennym, a 22% w trybie wieczorowym. Jeśli idzie o aktywność zawodową i status na rynku pracy, wyniki NSP 2011 pozwalają zaobserwować podobne tendencje, które występowały w NSP z 2002 r.

Osoby bierne zawodowo (80%) zdecydowanie przeważają nad osobami aktywnymi zawodowo (20%), tj. pracującymi i bezrobotnymi. Liczba osób pracujących wyniosła zaledwie 742,9 tys. (804,6 tys. w 2002 r.).

Ponadto, ze względu na stopień niepełnosprawności, wiek i stan zdrowia osoby niepełnosprawne mają ograniczone możliwości podejmowania działań zmierzających na rzecz poprawy swojej sytuacji materialnej.

Niepełnosprawność jest czynnikiem zwiększającym ryzyko ubóstwa.

W 2008 r. w gospodarstwach domowych, których głową gospodarstwa domowego była osoba niepełnosprawna prawnie stopa ubóstwa skrajnego kształtowała się na poziomie 7,5%, a w gospodarstwach z przynajmniej jednym niepełnosprawnym dzieckiem do lat 16 — wynosiła 11,5%. (dane Głównego Urzędu Statystycznego – „Budżety gospodarstw domowych w 2008 roku”).

Dane statystyczne:

Niepełnosprawność, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, może być jednym z powodów przyznania pomocy społecznej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Mazowieckim średnio rocznie udziela wsparcia 430 osobom niepełnosprawnym.

Według danych pozyskanych ze Starostwa Powiatowego, według orzeczeń Powiatowego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności liczba niepełnosprawnych mieszkańców Nowego Dworu Mazowieckiego wynosi ok. 400 osób co stanowi ok. 1,5 wszystkich mieszkańców miasta.

W pracach nad problemem niepełnosprawności uczestniczyli przedstawiciele wszystkich nowodworskich organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

Przedstawiciele powyższych organizacji w imieniu swoich oraz osób niepełnosprawnych, z którymi pracują zgłosili następujące problemy utrudniające prawidłowe funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu społecznym:

1. Brak opiekunek do opieki przy dzieciach niepełnosprawnych podczas nieobecności rodziców. Nie ma osób chętnych świadczyć takie usługi odpłatnie a młodym wolontariuszom brakuje doświadczenia do takiej pracy. Po za tym z doświadczenia rodziców wynika że młodzież wykazuje postawę lękową w kontakcie z osobami niepełnosprawnymi.

2. Komunikacja miejska jest nieprzystosowana dla osób niepełnosprawnych.

3. Brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych również w Zakładach Pracy Chronionej.

4. Utrudniony dostęp do rehabilitacji i specjalistycznej pomocy medycznej. Ponadto przedstawiciele organizacji zgłosili potrzebę:

1. Zapewnienia osobom niepełnosprawnym wolnego wstępu na basen, w Nowym Dworze Mazowieckim.

2. Postawienia ekranów dźwiękoszczelnych przy siedzibie TPD na ul. Boh. Modlina przy okazji remontu dróg w tym rejonie.

oraz

- Zgłoszono chęć udziału uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w pracach miejskich przy sadzeniu rabatki kwiatowych itp..

Organizacje pozarządowe

Na terenie Nowego Dworu Mazowieckiego działa kilka organizacji pozarządowych realizujących, zgodnie z założeniami statutowymi, działania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Organizacje zrzeszają osoby oraz ich rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności.

Dzięki zaangażowaniu, doświadczeniu i silnej potrzebie pomagania innym co charakteryzuje przedstawicieli organizacji, osoby dotknięte problemem niepełnosprawności znajdują tam wsparcie, pomoc i zrozumienie.

Poza Warsztatami Terapii Zajęciowej przy Towarzystwie Przyjaciół Dzieci, żadna z organizacji nie posiada stałej profesjonalnej oferty pomocy. Wiąże się to m.in. ściśle z zasobami finansowymi.

Organizacje pozarządowe, na co same wskazują, mają problem z pozyskaniem środków finansowych. Większość działań realizowana jest z budżetu samorządu lokalnego oraz składek członków oferta ogranicza się głównie do wyjazdów sezonowych. Lokalne organizacje nie korzystają ze środków unijnych. Nie zatrudniają osób zawodowo przygotowanych do pracy z osobami niepełnosprawnymi oraz nie dysponują niezbędnym zapleczem lokalowym.

Jak sami wskazują potrzebują pomocy w pozyskaniu środków.

W związku z powyższym istnieje potrzeba wsparcia organizacji pozarządowych w zakresie:

- wyposażenia w wiedzę i umiejętności pozwalające na pozyskanie zewnętrznych środków finansowych oraz zarządzanie organizacją pozarządową,
- pozyskania osób profesjonalnie przygotowanych i posiadających doświadczenie w pracy z osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami,
- zapewnienie stałej bazy lokalowej,

Polski Związek Niewidomych Oddział w Nowym Dworze Mazowiecki zrzesza osoby niewidome i słabo widzące w celu ich społecznej rehabilitacji, wyrównywania szans w dostępie do informacji, edukacji, zatrudniania i szeroko pojętej aktywności społecznej, a także w celu ochrony ich praw obywatelskich

Cele statutowe Związku realizowane są w szczególności poprzez:

1. rejestrację i przyjmowanie niewidomych w poczet członków,
2. prowadzenie rehabilitacji podstawowej, leczniczej, społecznej i zawodowej niewidomych dorosłych i dzieci w różnych formach oraz prowadzenie własnych ośrodków leczniczo- i szkoleniowo-rehabilitacyjnych,
3. działania na rzecz zaopatrzenia niewidomych w sprzęt rehabilitacyjny,
4. organizowanie różnych form działalności kulturalnej i artystycznej niewidomych, a także sportu, turystyki i rekreacji oraz wypoczynku dorosłych i dzieci,
5. działania na rzecz wydawania podręczników szkolnych, czasopism i innych wydawnictw pismem punktowym, drukiem powiększonym oraz na innych nośnikach dostępnych dla niewidomych, a także na rzecz zwiększenia dostępności pomocy dydaktycznych,
6. prowadzenie specjalistycznych bibliotek,
7. współdziałanie z organizacjami i instytucjami właściwymi w rozwiązywaniu problemów socjalno-bytowych osób niewidomych oraz z innymi instytucjami działającymi w sferze pomocy społecznej, a także prowadzenie własnych poradni, domów pomocy społecznej, świetlic terapeutycznych, klubów samopomocowych, ośrodków wsparcia, środowiskowych domów samopomocy i innych placówek opiekuńczo-rehabilitacyjnych, warsztatów terapii zajęciowej, zakładów aktywności zawodowej,
8. działania na rzecz aktywizacji zawodowej niewidomych, pomoc w organizowaniu się zawodowych środowisk niewidomych, organizowanie różnych

form kształcenia i szkolenia zawodowego, poradnictwo oraz pomoc w znajdowaniu zatrudnienia,

9. działania na rzecz szkolenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli, instruktorów rehabilitacji, innych osób pracujących z niewidomymi i na rzecz niewidomych, a także rodziców i opiekunów osób niewidomych,

10. inicjowanie i opiniowanie regulacji prawnych dotyczących niewidomych,

11. działalność ekspercką oraz inicjowanie i prowadzenie badań i prac rozwojowych z zakresu rehabilitacji, warunków życia i potrzeb niewidomych,

12. organizowanie konferencji, sympozjów, konkursów,

13. organizowanie indywidualnej pomocy dla członków w rozwiązywaniu życiowych problemów,

14. działania na rzecz profilaktyki uzależnień,

15. organizację i promocję wolontariatu oraz innych zinstytucjonalizowanych form wspierania,

16. prowadzenie działalności edukacyjnej i promocyjnej na rzecz niewidomych z wykorzystaniem środków masowego przekazu i własnych publikacji oraz popularyzowanie zagadnień z zakresu profilaktyki i ochrony narządu wzroku.

Oddział w Nowym Dworze Mazowieckim zrzesza osoby Niewidome z terenu powiatu Nowodworskiego. W sumie liczy 110 członków, w tym 46 mieszkańców Nowego Dworu Mazowieckiego. Siedziba Związku znajduje się przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Mazowieckim na ul. Partyzantów 7. Biuro czynne jest w każdą środę i piątek. Związek jest organizacją pożytku publicznego.

Źródłem finansowania są dotacje, wpłaty podatników z odpisu od podatku 1 % podatku na rzecz organizacji pozarządowych oraz składki członków Związku.

Członkowie Związku oraz niezrzeszone w organizacji osoby niewidome i słabo widzące mogą korzystać z książek dostosowanych do swoich potrzeb, które są dostępne w nowodworskich bibliotekach publicznych.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Koło Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej

Stowarzyszenie znajduje się w strukturach Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Nowym Dworze Mazowieckim. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci - Koło Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo jest stowarzyszeniem działającym dla potrzeb osób

niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu słuchu, wzroku, ruchu, z upośledzeniem umysłowym, epilepsja, Zespołem Downa.

Za cel statutowy Towarzystwo Przyjaciół Dzieci wyznaczyło sobie pomoc w zdobywaniu równego dostępu do nauki, opieki zdrowotnej, oraz dóbr kultury przez dzieci niepełnosprawne, a także integrację i rozwój personalny młodzieży. Inicjowanie i rozwijanie specjalistycznych form pomocy, wychowania, opieki i usamodzielniania dziecka niepełnosprawnego i przewlekłe chorego w razie potrzeby także po osiągnięciu pełnoletniości.

Działalność towarzystwa odnosi się do szeroko pojętej pomocy społecznej z uwzględnieniem promocji zdrowia, kultury fizycznej, turystyki i rekreacji, a także zadań mających na celu rozwój społeczności lokalnych. Dodatkowo Stowarzyszenie prowadzi poradnictwo w zakresie edukacji, zdrowia, pokazów sprzętu rehabilitacyjnego, oraz uprawnień i przywilejów dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Swoją działalność TPD nagłaśnia poprzez czynny udział w imprezach masowych.

Stowarzyszenie zrzesza ok. 100 rodzin, w których żyją dzieci niepełnosprawne, z czego 50 stanowią rodziny z terenu Nowego Dworu Mazowieckiego.

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Celem działalności warsztatu jest:

1. aktywne wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
2. stwarzanie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Realizacji powyższych celów służy stosowanie technik terapii zajęciowej zmierzających do usamodzielnienia uczestników, poprzez wyposażenie ich w umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a

także rozwijania psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

Uczestnikami warsztatów mogą być osoby posiadające prawnie potwierdzony status niepełnosprawności, niezdolne do podjęcia pracy. Osoby niepełnosprawne, przyjmowane do warsztatu po 1 stycznia 1998 r., muszą posiadać w swoim orzeczeniu wskazanie do uczestnictwa w terapii zajęciowej. Zgłoszenia osób niepełnosprawnych, które chcą uczestniczyć w warsztacie przyjmuje i zatwierdza jednostka zamierzająca utworzyć warsztat lub jednostka prowadząca warsztat.

Zasady funkcjonowania warsztatu

Terapię prowadzoną w warsztacie realizuje się na podstawie indywidualnego programu rehabilitacji uczestnika, który zawiera informacje dotyczące osoby niepełnosprawnej, planowanych działań wobec uczestnika i spodziewanych efektów tych działań.

W warsztacie działa rada programowa, która dokonuje okresowej oraz, nie rzadziej niż co 3 lata, kompleksowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji uczestnika warsztatu i zajmuje stanowisko w kwestii osiągniętych przez niego postępów w rehabilitacji, uzasadniających:

1. podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na przystosowanym stanowisku pracy,
2. potrzebę skierowania osoby niepełnosprawnej do ośrodka wsparcia, ze względu na brak postępów w rehabilitacji i złe rokowania co do możliwości osiągnięcia postępów uzasadniających podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na rynku pracy po odbyciu dalszej rehabilitacji w warsztacie,
3. przedłużenie uczestnictwa w terapii ze względu na pozytywne rokowania co do przyszłych postępów w rehabilitacji, umożliwiających podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na rynku pracy, albo okresowy brak możliwości podjęcia zatrudnienia, albo okresowy brak możliwości skierowania osoby niepełnosprawnej do ośrodka wsparcia.

Zasady finansowania warsztatów terapii zajęciowej

Koszty utworzenia, działalności i wynikające ze zwiększenia liczby uczestników warsztatu są współfinansowane ze środków PFRON, ze środków samorządu terytorialnego lub z innych źródeł.

Podstawa prawna funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2011 Nr 127 poz.721);
2. Ustawa z dnia 21 stycznia 2005 r. zmieniająca ustawę o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i ustawę o zmianie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 44, poz. 422);
3. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. Nr 63, poz. 587).

Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nowym Dworze Mazowieckim działają przy Towarzystwie Przyjaciół Dzieci przy ul. Bohaterów Modlina. Zajęcia odbywają się siedem godzin dziennie przez pięć dni w tygodniu. Na warsztaty uczęszcza 14 osób z terenu Nowego Dworu Mazowieckiego.

Nowodworskie Stowarzyszenie „Amazonek”

Stowarzyszenie jest organizacją samopomocową, niemedyczną, służącą wsparciem psychicznym i pomocą praktyczną kobietom dotkniętym rakiem piersi. Nowodworskie Stowarzyszenie działa od 2004 roku. Jest członkiem Federacji Stowarzyszeń "Amazonki" z siedzibą w Poznaniu oraz Unii Mazowieckiej Amazonek z siedzibą w Centrum Onkologii w Warszawie. Celem stowarzyszenia jest wszechstronne działanie na rzecz Kobiet z rakiem piersi. Swoje cele realizuje poprzez udział w szkoleniach profesjonalistów (lekarzy-onkologów, rehabilitantów, psychologów), liderek i ochotniczek.

Reprezentuje interesy kobiet dotkniętych rakiem piersi w środowisku lokalnym, zaznajamia społeczeństwo i organy władzy z problematyką kobiet po leczeniu raka piersi. Prowadzi edukację zdrowotną na rzecz wczesnego wykrywania, leczenia oraz rehabilitacji kobiet po mastektomii, upowszechnia materiały edukacyjne, broszury, poradniki, plakaty, ulotki.

Działalność stowarzyszenia uwzględnia również promocję zdrowia poprzez aktywny styl życia realizując zadania z zakresu kultury fizycznej, turystyki i rekreacji. Corocznie bierze udział w Ogólnopolskiej Pielgrzymce Kobiet po Mastektomii do Częstochowy oraz w Wojewódzkiej Spartakiadzie Amazonek.

Celem ruchu jest dostarczanie kobietom chorym na raka piersi emocjonalnego i praktycznego wsparcia, ułatwienia im podejmowania osobistych decyzji i znalezienia motywacji powrotu do zdrowia oraz uzyskania możliwie najlepszej jakości życia.

Stowarzyszenie zrzesza 49 kobiet z których 40 posiada orzeczenia o niepełnosprawności, w tym 15 stopnia znacznego. Ze stowarzyszeniem współpracują członkowie rodzin.

Edukacja

Władze samorządowe zapewniają dzieciom niepełnosprawnym dostęp do edukacji.

W nowodworskich szkołach funkcjonują klasy integracyjne, a dzieci których stan zdrowia tego wymaga mają zapewnione nauczanie indywidualne.

Łącznie do klas integracyjnych uczęszcza 236 dzieci natomiast w domach obowiązek szkolny realizuje 10 dzieci.

Dzieci uczęszczające do placówek specjalistycznych korzystają nieodpłatnie z transportu.

Zakłady Pracy Chronionej

Na terenie Nowego Dworu Mazowieckiego działa jeden Zakład Pracy Chronionej : firma PROFIL ul. Okunin 130.

Infrastruktura:

Poważnym problemem dla osób niepełnosprawnych, na co zwrócili uwagę przedstawiciele wszystkich organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Miasta są istniejące bariery architektoniczne. Wymieniono w szczególności:

- brak wind i oznakowań dla niewidomych w budynkach użyteczności publicznej,

- większość podjazdów na ulicach i chodnikach nie spełnia w pełni swojej funkcji,
- brak sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej na przejściach dla pieszych.
- komunikacja miejska jest nie przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Aktywność osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.

Niepełnosprawni mieszkańcy Nowego Dworu Mazowieckiego spędzają czas wolny głównie w domach. Jest to spowodowane między innymi ubogą ofertą w zakresie kultury, sportu i rekreacji dostosowaną do ich potrzeb.

Osoby zrzeszone w miejskich organizacjach pozarządowych mają możliwość do spotkań w gronie innych osób i ich rodzin dotkniętych problem niepełnosprawności gdzie otrzymują pomoc i wsparcie. Co nie wątpliwie jest bardzo ważne i potrzebne. Trzeba jednak zauważyć, że brak alternatywnych form spędzania czasu wolnego prowadzi do izolacji społecznej.

Działania z zakresu kultury, sportu i rekreacji realizowane przez organizacje pozarządowe ograniczają się głównie do wyjazdów turystycznych i spotkań integracyjno-rehabilitacyjnych wyłącznie w gronie członków organizacji w większości organizowanych okazjonalnie i poza terenem miejsca zamieszkania.

Działania w zakresie edukacji społecznej w tym zakresie to głównie spotkania z dziećmi młodzieżą szkolną przedstawicieli organizacji pozarządowych, podczas których mogą oni dowiedzieć się o problemach osób niepełnosprawnych oraz ofercie statutowej organizacji.

Biorąc pod uwagę fakt, że najlepszą formą edukacji jest doświadczenie i obserwacja istnieje potrzeba wzbogacenia tych działań o działania integracyjne np. w formie wspólnych zajęć pozalekcyjnych, zajęć z zakresu kultury, sportu itp.

Sytuacja materialna osób niepełnosprawnych

Osoby niepełnosprawne oraz rodziny osób niepełnosprawnych z powodu niepełnosprawności znajdują się w trudniejszej sytuacji materialnej. Źródłem utrzymania dorosłych osób niepełnosprawnych są świadczenia finansowane wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Ośrodek Pomocy Społecznej. Niepełnosprawność dziecka w większości przypadków zmusza matki do rezygnacji z

pracy zawodowej. W związku z powyższym istnieje potrzeba realizacji działań w zakresie pomocy przy opiece nad osobami niepełnosprawnymi w formie wolontariatu w celu umożliwienia aktywizacji zawodowej opiekunom.

2.5. Problem uzależnienia i przemocy w rodzinie

Uzależnienia

Alkoholizm i narkomania są zagrożeniem dla prawidłowego funkcjonowania i rozwoju społeczeństwa, rodziny a przede wszystkim dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym. To one najdotkliwiej odczuwają konsekwencje uzależnienia w rodzinie. Doświadczają agresywnych zachowań dorosłych, są zaniedbywane pod względem opiekuńczym i wychowawczym, częściej chorują, a w okresie późniejszym stanowią grupę podwyższonego ryzyka pod względem prawdopodobieństwa uzależnienia.

Ryzyko uzależnienia wśród młodzieży potęguje stres towarzyszący okresowi dorastania. Nie wszyscy potrafią radzić sobie z presją rówieśniczą, wymaganiami społecznymi czy ograniczeniami stawianymi przez środowisko społeczne i zawodowe. W poszukiwaniu własnej tożsamości i akceptacji społecznej oraz nowych doświadczeń i mocnych wrażeń stykają się z nowymi sytuacjami. Jedną z nich może być używanie alkoholu, narkotyków czy innych substancji odurzających.

Zgodnie z szacunkami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ok. 2% populacji stanowią osoby uzależnione od alkoholu, a 5-7% to osoby nadużywające alkoholu, tj. pijące ryzykownie i szkodliwie.

W Polsce, w rodzinach dotkniętych problemem choroby alkoholowej żyje ok. 3 mln osób, w tym ok. 1,5 mln stanowią dzieci. Około 2 mln osób to ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym. Szacuje się, że ok. 500 tys. polskich dzieci znajduje się w dramatycznej sytuacji, zagrażającej ich zdrowiu i życiu.

Picie alkoholu przez młodych ludzi jest najczęstszym zachowaniem ryzykownym. Spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie upośledza czynności poznawcze: koncentrację uwagi, zapamiętywanie, uczenie się, rozwój kontroli emocjonalnej. Prowadzi do podejmowania innych zachowań ryzykownych groźnych dla życia i zdrowia, zakłóca proces rozwojowy, może również powodować spowolnienie wzrostu i zaburzenia hormonalne. Jak wynika ze zrealizowanych w 2014 roku badań w ramach międzynarodowego projektu badawczego na temat

zdrowia i zachowań zdrowotnych młodzieży szkolnej HBSC chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 43% uczniów w wieku 11-15 lat. Badania ESPAD obejmujące starszą młodzież, wskazują iż w czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem jakiegokolwiek napoje alkoholowe piło 72% 15 – latków.

Odnosząc się do ogólnopolskich statystyk, można przyjąć, że dla Nowego Dworu Mazowieckiego liczby te wynoszą: ok.550 osób uzależnionych od alkoholu, ok. 1400 osób pijących szkodliwie, ponad 2 000 osób żyjących w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym, w tym ok. 350 dzieci (wiele z nich w bardzo trudnej sytuacji życiowej) oraz ponad 1 000 dorosłych i dzieci – ofiar przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym.

Z przeprowadzonej diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w roku 2014 wynika:

Wraz z wiekiem badanych uczniów wzrasta odsetek młodych uczniów eksperymentujących z alkoholem, papierosami oraz substancjami psychoaktywnymi. Najbardziej rozpowszechnione wśród badanych uczniów jest spożywanie napojów alkoholowych oraz palenie papierosów. W grupie badanych uczniów szkół gimnazjalnych i ponad gimnazjalnych problem eksperymentowania z używkami oraz substancjami psychoaktywnymi jest wysoki. Mimo to, w porównaniu z wynikami uzyskanymi w 2011 roku, spadła liczba uczniów eksperymentujących z alkoholem oraz papierosami. Rozpowszechnianie zażywania dopalaczy wśród badanych młodych mieszkańców miasta Nowy Dwór Mazowiecki jest na niższym poziomie w porównaniu do wyników badań ogólnopolskich. Obecnie zażywanie dopalaczy przez uczniów jest na niższym poziomie niż miało to miejsce 3 lata temu. Gimnazjaliści z nowodworskich szkół deklarują rzadsze picie alkoholu oraz palenie papierosów niż rówieśnicy biorący udział w ogólnopolskim badaniu ESPAD.

Do picia alkoholu przyznaje się 11,2% uczniów szkół podstawowych, 47% gimnazjalistów oraz 84,6% uczniów szkół ponad gimnazjalnych. Ponadto 11,8% gimnazjalistów i 46,2% uczniów szkół ponad gimnazjalnych przynajmniej raz w życiu upiło się tracąc kontrolę nad własnym zachowaniem.

Alkohol jest nadal najczęściej spożywaną przez dzieci i młodzież w Nowym Dworze Mazowieckim substancją psychoaktywną. Badani młodzi mieszkańcy

najczęściej swój pierwszy kontakt z alkoholem mieli podczas wakacji oraz w czasie wolnym. Dlatego też bardzo ważną sprawą dla gminy jest zagospodarowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

Pozytywną informacją jest to, że wśród badanych mieszkańców Nowego Dworu Mazowieckiego problem zażywania narkotyków jest niewielki 6,8% badanych przyznaje się do przynajmniej jednorazowego użycia narkotyku w swoim życiu. Odsetek badanych mieszkańców przyznających się do zażywania narkotyków zmalał w porównaniu do 2011 roku.

Problemem środowiskowym jest przemoc. Co czwarty ankietowany przyznał, że zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy fizycznej, jedna trzecia badanych zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy psychicznej. Ponadto 32,4% respondentów odpowiedziało, że zna przypadki bicia dzieci przez ich rodziców czy opiekunów.

Przemoc w rodzinie

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste wobec członka rodziny lub innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Definicję przemocy domowej określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 poz.1390).

Dane ogólnopolskie

W roku 2007 TNS OBOB przeprowadził na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej badanie pt. "Polacy wobec zjawiska przemocy w rodzinie oraz opinie ofiar, sprawców, i świadków o występowaniu i okolicznościach występowania przemocy w rodzinie.

Występowanie zjawiska przemocy w rodzinie według ofiar, sprawców i świadków – dane statystyczne.

Problem przemocy jest zjawiskiem dostrzegalnym w polskim społeczeństwie i, jak wynika z odpowiedzi respondentów badania, dotyczy około połowy rodzin.

Przemoc uważana jest za problem co prawda częsty, ale dotyczący innych – nie zdarzający się w najbliższym otoczeniu.

Większe rozpowszechnienie przemocy dostrzegają osoby, których ona bezpośrednio dotyczy – były jej ofiarami bądź sprawcami. Jednak również te osoby oceniają, że w najbliższym otoczeniu jest mniej przemocy w rodzinach niż w skali całego kraju.

Prawie dwie trzecie Polaków (64 %) zna w swoim otoczeniu, sąsiedztwie, rodziny, w których dochodzi do różnych form przemocy, w tym 52 % wskazuje przemoc psychiczną a 44 % przemoc fizyczną.

Aż 42 % Polaków zamieszkuje lub zamieszkiwało w gospodarstwie domowych, w którym dochodziło do przemocy domowej (byli ofiarą przemocy, jej sprawcą lub świadkiem stosowania jej wobec innego członka rodziny).

Do bycia ofiarami przemocy najczęściej przyznają się kobiety (39 %), mieszkańcy miast powyżej 500 tys. Natomiast, co piąty Polak przyznawał się do przemocy psychicznej (15 %), znacznie rzadziej do fizycznej (9%), a bardzo rzadko do ekonomicznej (2%) i seksualnej (0,4%). Większość sprawców przyznaje się do stosowania tylko jednej formy przemocy (13%). Do stosowania przemocy częściej przyznawały się osoby z wyższym niż z podstawowym wykształceniem.

Doświadczenie przemocy w rodzinie wpływa na jej stosowanie wobec członków rodziny – **13 % Polaków to jednocześnie ofiary i sprawcy przemocy.**

Największe obawy, że przemoc może się powtórzyć mają ofiary przemocy psychicznej (47%) i ekonomicznej (38%). Rzadziej dopuszczają taką możliwość ofiary przemocy fizycznej (30%) i seksualnej (25%).

Wśród sprawców najczęściej nie wykluczają ponownego zastosowania przemocy przede wszystkim sprawcy przemocy psychicznej (53%), a rzadziej osoby, które dopuściły się przemocy ekonomicznej (39%), fizycznej (38%) oraz seksualnej (39%).

Przemoc wobec dzieci jest zjawiskiem występującym stosunkowo często.

14% respondentów badania przeprowadzonego przez TNSOBOP żyje w gospodarstwie, w którym ofiarą przemocy było dziecko.

Dzieci najczęściej padały ofiarą przemocy psychicznej (10% badanych deklarowało, że w zamieszkiwanym gospodarstwie domowym ofiara przemocy emocjonalnej była osoba małoletnia) i fizycznej (7%), rzadziej ekonomicznej (3%) i seksualnej (mniej niż co setny).

5% Polaków mieszka w gospodarstwie domowym, gdzie ofiarą przemocy stała się osoba starsza lub niepełnosprawna.

Wobec osób starszych stosowana jest przemoc psychiczna (3%), fizyczna (2%) i ekonomiczna (1%).

Przemoc ekonomiczna niemal dwa razy częściej dotyka osoby chore, niepełnosprawne i wymagające opieki (13%) niż osoby zdrowe, które w ogóle nie chorują (7%). Osoby chore i niepełnosprawne (16%) oraz uskarżające się na poważniejsze dolegliwości (14%) są także częściej narażone na stanie się ofiarą wielokrotnych przypadków przemocy niż osoby zdrowe (7%).

W gospodarstwach domowych, w których są dzieci, częściej niż w gospodarstwach bez dzieci przemoc wystąpiła w ciągu ostatnich 12 miesięcy (7% wobec 4%). Ponadto sprawcy przemocy z gospodarstw domowych, w których są dzieci do lat 18 częściej niż, gdy dzieci nie ma, przewidują, że mogą ponownie zastosować przemoc psychiczną (63% wobec 44%) oraz fizyczną (58% wobec 23%). Co świadczy o tym, że **na przemoc szczególnie narażone są dzieci.**

Przemoc w rodzinie pod wpływem alkoholu

Spożywanie alkoholu ma duży wpływ na występowanie przemocy w rodzinach. Okazuje się, że 46% ofiar – niezależnie od rodzaju przemocy – stwierdziło, że przynajmniej raz sprawca był w momencie zdarzenia pod wpływem alkoholu.

Według ofiar, zdarzało się, że sprawcy byli pod wpływem alkoholu w 46% przypadków przemocy fizycznej, 45% przemocy psychicznej, 40% przemocy seksualnej oraz 38% przemocy ekonomicznej

Sprawcy natomiast bardzo niechętnie przyznają się do picia alkoholu przed dopuszczeniem się przemocy wobec członków rodziny – jedynie 15% sprawców się do tego przyznaje.

Problem przemocy domowej na terenie Nowego Dworu Mazowieckiego według danych liczbowych otrzymanych z lokalnych instytucji

Z przeprowadzonej diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w roku 2014 wynika:

Problemem środowiskowym jest przemoc. Co czwarty ankietowany przyznał, że zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy fizycznej, jedna trzecia badanych zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy psychicznej. Ponadto 32,4% respondentów odpowiedziało, że zna przypadki bicia dzieci przez ich rodziców czy opiekunów. Należy podkreślić, że większość badanych (67,6%) posiada wiedzę na temat instytucji, do których należy się zwrócić, by pomóc osobie, która jest ofiarą przemocy. W badaniu w 2011 roku nie rozróżniono w pytaniu przemocy fizycznej i psychicznej. Do znajomości osób ze swojego otoczenia, które doznają przemocy fizycznej bądź psychicznej ze strony członka rodziny, przyznało się 2011 roku 40% badanych mieszkańców. W porównaniu z wynikami badania z 2011, zmalał odsetek badanych mieszkańców znających dzieci bite przez swoich opiekunów, zmalał również odsetek badanych mieszkańców przyznających, że wiedzą, gdzie należy się zgłosić, by pomóc osobie doznającej przemocy.

W roku 2013 Ośrodek Pomocy Społecznej miał pod opieką 19 rodzin ze stwierdzoną przemocą domową w tym 72 osoby. W roku 2014 rodzin dotkniętych tym problemem było 23 w tym 78 osób.

W 2013 roku w związku z procedurą „Niebieskie Karty” sporządzono 21 wniosków, w tym 4 wnioski zostały złożone przez Ośrodek Pomocy Społecznej, 1 wniosek został skierowany do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 5 wniosków skierowano do placówek szkolno-wychowawczych, 4 do innych instytucji i organizacji, natomiast 7 wniosków złożono do Komendy Powiatowej Policji. (W 2012 roku w związku z procedurą „Niebieskie Karty” sporządzono 16 wniosków, w tym 3 wnioski zostały złożone przez Ośrodek Pomocy Społecznej, 1 wniosek skierowano do placówek szkolno-wychowawczych, 2 do innych instytucji i organizacji, natomiast 10 wniosków złożono do Komendy Powiatowej Policji.)

Biorąc pod uwagę wyłącznie dane statystyczne można powiedzieć, że problem przemocy domowej w Nowym Dworze Mazowieckim jest zjawiskiem marginalnym i dotyczy bardzo małej liczby mieszkańców.

Niestety, bardziej prawdopodobnym jest, że rzeczywista liczba rodzin doświadczających przemocy domowej jest wielokrotnie wyższa niż podają to liczby i pozostaje poza jakimkolwiek systemem pomocy.

Niestety, przemoc trafia do statystyk dopiero w momencie interwencji Policji, a w większości pozostaje „zamknięta w czterech ścianach”.

Ofiary rzadko zgłaszają problem i szukają pomocy. Kobiety, bo to one są najczęściej ofiarą przemocy, są zastraszane przez swoich sprawców a prawny system pomocy nie gwarantuje im natychmiastowej pomocy i zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony.

2.6. Problemy dzieci i młodzieży

W roku 2014 na zlecenie Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Mazowieckim przeprowadzono diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych ze szczególnym uwzględnieniem problemów uzależnień i przemocy.

Grupa badawcza

W przeprowadzonym badaniu wzięło udział 950 uczniów. W szkołach podstawowych przebadano 361 uczniów (173 dziewczynek i 188 chłopców), w szkołach gimnazjalnych 271 uczniów (116 dziewczyn i 155 chłopców), a w szkołach ponadgimnazjalnych 318 uczniów (164 dziewczyn i 154 chłopców). Średnia wieku w szkołach podstawowych wyniosła 10,3 lat, w gimnazjach – 14,3 lat, zaś w szkołach ponadgimnazjalnych – 16,9 lat.

Cel badania

Podstawowym celem przeprowadzonej ankiety była analiza następujących problemów społecznych:

- ☐ używania przez młodych ludzi substancji psychoaktywnych, w tym picia alkoholu, palenia papierosów oraz używania narkotyków i dopalaczy;
- ☐ problemów przemocy i agresji w środowisku szkolnym oraz domowym;
- ☐ hazardu i innych ryzykownych zachowań;

□ używania komputera i zagrożenia cyberprzemocą.

Badanie miało na celu, między innymi analizę stopnia używania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież. Analiza dotyczyła rozpowszechnienia palenia papierosów, picia alkoholu oraz używania narkotyków, a także okoliczności towarzyszących tym zachowaniom i postaw wobec substancji psychoaktywnych.

Z otrzymanych rezultatów wynika, że wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po wybrane rodzaje substancji psychoaktywnych. Do wypicia alkoholu przynajmniej raz w życiu przyznaje się 11,2% uczniów szkół podstawowych, 47% gimnazjalistów oraz 84,6% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Alkohol jest środkiem psychoaktywnym najbardziej rozpowszechnionym wśród młodych ludzi w porównaniu z papierosami i narkotykami. Uzyskane wyniki są niższe w przypadku gimnazjalistów i uczniów szkół ponadgimnazjalnych od wyników badań ESPAD z 2011 roku, w których chociaż raz w ciągu całego życia piło 87,3% uczniów szkół gimnazjalnych oraz 95,2% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Porównując uzyskane wyniki z wynikami badania z 2011 roku należy zauważyć, że znacząco zmalał odsetek badanych uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych, którzy przynajmniej raz w życiu spożywali napoje alkoholowe.

Stosunkowo rozpowszechnione w mieście Nowy Dwór Mazowiecki jest również palenie papierosów – w grupie uczniów szkół gimnazjalnych wyniosło 27,5%, a w grupie uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 58,5%. Wynik uzyskany w badaniu młodych mieszkańców gminy jest niższy do wyników badań ESPAD z 2011 roku, w których chociaż raz w życiu paliło 57,2% gimnazjalistów oraz 70,9% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W porównaniu z badaniem przeprowadzonym na terenie miasta w 2011 roku, wystąpił znaczny spadek odsetka badanych gimnazjalistów, którzy przynajmniej raz w życiu palili papierosy.

Wyniki badań wskazują również na wysoki odsetek młodych osób sięgających po substancje odurzające. Najwyższy odsetek młodych osób, które używają narkotyków wystąpił w grupie uczniów szkół ponadgimnazjalnych i wyniósł on 26,7%. Badania prowadzone w Polsce co kilka lat wskazują na obniżanie się problemu narkotykowego wśród młodych ludzi. Sondaż Krajowego Biura Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii z 2008 roku określił ilość młodych ludzi mających

kontakty z narkotykami na poziomie 15%. Porównując uzyskane wyniki z wynikami badania przeprowadzonego w 2011 roku, zaobserwować można wzrost odsetka badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych, którzy przynajmniej raz w życiu zażywali narkotyki, natomiast odsetek ten zmalał w pozostałych grupach wiekowych. Używanie dopalaczy przez badanych młodych mieszkańców gminy Nowy Dwór Mazowiecki jest na niższym poziomie w grupie uczniów szkół ponadgimnazjalnych od wyniku ogólnopolskich badań ESPAD z 2011 roku. W naszym badaniu 2,6% gimnazjalistów oraz 6,9% uczniów szkół ponadgimnazjalnych kiedykolwiek używało dopalaczy, zaś w badaniu ESPAD z 2011 roku odsetek uczniów, którzy kiedykolwiek używali dopalaczy wyniósł 10,5% w grupie gimnazjalistów oraz 15,8% w grupie uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Spożywanie alkoholu wśród dzieci i młodzieży

Alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną używką w środowisku młodych ludzi, co potwierdzają prowadzone sondaże. Średni wiek pierwszego kontaktu z alkoholem wynosił dla poszczególnych grup wiekowych: 10,3 lat – uczniowie szkół podstawowych, 14,3 lat – gimnazjaliści, 16,9 lat – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. Jeżeli chodzi o zróżnicowanie między płciami w kwestii spożywania alkoholu, w szkołach podstawowych do wypicia alkoholu przyznało się 4,1% dziewczynek oraz 17,8% badanych chłopców. W gimnazjum alkohol wypilo 44,4% badanych chłopców oraz 50,4% badanych dziewczyn. W szkołach ponadgimnazjalnych do picia alkoholu przynajmniej raz w życiu, przyznało 84,8% badane uczennice oraz 72,7% badanych chłopców, co stanowi duży odsetek młodych ludzi mających kontakt z alkoholem. W badaniu ESPAD z 2011 roku kiedykolwiek w życiu piło alkohol 89% gimnazjalistów oraz 85,6% gimnazjalistek, a także 96,2% uczniów oraz 94,2% uczennic szkół ponadgimnazjalnych. Przyczyny sięgania po alkohol mogą być różne, od społecznych i towarzyskich, po próbę radzenia sobie z trudnymi sytuacjami.

Dzieci i młodzież a zachowania przemocowe

Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Poziom agresywności dorastającej młodzieży wzrasta, liczne są również akty przemocy dokonywane przez dzieci i młodzież wobec ich rówieśników. Agresja ujawniająca się w szkole często ma

swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i wchodzenia w kontakty z innymi ludźmi. Przeprowadzone ankiety w mieście Nowy Dwór Mazowiecki pozwalają przyjrzeć się dokładniej nasileniu zjawiska agresji w środowisku szkolnym, a także przeanalizować postawy wychowawcze rodziców wobec własnych dzieci.

Jeżeli chodzi o poczucie bezpieczeństwa na terenie szkoły, bezpiecznie w szkole czuje się 71,6% uczniów szkół podstawowych, 74,5% gimnazjalistów oraz 88,3% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Raczej niebezpiecznie oraz bardzo niebezpiecznie czuje się w szkole 3,4% gimnazjalistów oraz 1,8% uczniów szkół podstawowych. Zdecydowana większość badanych uczniów wydaje się czuć bezpiecznie w środowisku szkolnym. W 2011 roku bezpiecznie oraz bardzo bezpiecznie czuło się 83% uczniów szkół podstawowych, 86% gimnazjalistów oraz 92% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

W dzisiejszych czasach rosnąca agresja w środowisku dzieci i młodzieży staje się problemem narastającym i wymagającym podjęcia aktywnych działań, umożliwiających zwiększenie bezpieczeństwa młodych ludzi. W przypadku pytania o częstotliwość obserwowania zjawisk przemocy na terenie szkoły, na bardzo częsty i częsty kontakt z takimi sytuacjami wskazało 20,6% uczniów szkół podstawowych, 14,8% uczniów szkół gimnazjalnych oraz 8,8% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Rezultaty te wskazują, że przemoc w szkołach jest problemem, który występuje w stopniu umiarkowanym w mieście Nowy Dwór Mazowiecki. Jednocześnie warto dodać, że 28,7% uczniów szkół podstawowych, 13,3% uczniów gimnazjum deklaruje, że są w szkole uczniowie, których się boją. W porównaniu do wyników badania z 2011 roku, można zaobserwować spadek odsetka badanych uczniów szkół gimnazjalnych wskazujących na częste lub bardzo częste zjawiska przemocy w szkole. W 2011 roku w ten sposób odpowiedziało 23% uczniów szkół podstawowych, 26% gimnazjalistów. Do znajomości osoby z otoczenia, która doświadcza przemocy ze strony otoczenia rówieśniczego lub członków rodziny, przyznaje się 12% uczniów szkół podstawowych, 27,4% gimnazjalistów oraz 34% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W związku z tym zbadaliśmy, czy młodzi mieszkańcy wiedzą, jak należy postąpić wobec osoby, która doświadcza przemocy ze strony rówieśników oraz gdzie należy się zgłosić, do kogo udać, jeśli są świadkami przemocy. Zdecydowana większość badanych (72,6% uczniów szkół

podstawowych, 78,8% gimnazjalistów oraz 77,4% uczniów szkół ponadgimnazjalnych) posiada taką wiedzę. Pozostałych uczniów należałoby poddać edukacji w tej kwestii.

Postawy uczniów wobec zachowań przemocowych można zanalizować na podstawie reakcji, jaką przyjęliby w sytuacji bycia świadkiem przemocy. **6,5% uczniów szkół podstawowych, 8,1% gimnazjalistów oraz 12% uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklaruje, że nie zareagowałoby na akt przemocy dokonywany w ich obecności.** Trudno stwierdzić jednak, czy taka postawa wynikałaby z lęku czy też z obojętności wobec zjawiska agresji. Pozytywna informacja wiąże się ze znaczącą ilością uczniów deklarującą poinformowanie innej osoby oraz podjęcie próby złagodzenia konfliktu. Umiarkowanie niepokojący jest wskaźnik uczniów, którzy deklarowali włączenie się do bójki – 6,3% uczniów szkół podstawowych, 8,7% gimnazjalistów oraz 20,5% uczniów szkół ponadgimnazjalnych, którzy zareagowaliby w ten sposób. Należy wziąć pod uwagę, że może on być wyrazem chęci pozowania niż dowodem prawdziwych intencji. W porównaniu z wynikami badania z 2011 roku można zaobserwować spadek odsetka badanych uczniów deklarujących chęć włączenia się do bójki w grupie uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum. Zapytaliśmy również młode osoby, kogo powiadomią, jeżeli będą ofiarami przemocy. Istniała możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi. Badani uczniowie bardzo często wskazywali na rodziców (31,2% uczniów szkół podstawowych, 30,8% gimnazjalistów, 25% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Młodszy badani uczniowie wskazywali często wychowawcę, nauczyciela (24,9% uczniów szkół podstawowych). Wraz z wiekiem badani coraz częściej deklarowali chęć zwrócenia się do kolegów (7,7% uczniów szkół podstawowych, 12,7% gimnazjalistów oraz 22,9% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Warto zaznaczyć, że wśród badanych młodych mieszkańców miasta Nowy Dwór Mazowiecki były też osoby, które nie powiadomiłyby nikogo o przemocy. Odpowiedziało w ten sposób 1,7% uczniów szkół podstawowych, 4,6% gimnazjalistów oraz 8,1% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Badania koncentrowały się również na przemocy w rodzinie, relacjach młodych ludzi z rodzicami i postawach wychowawczych rodziców wobec własnych dzieci. 92,6% uczniów szkół podstawowych oceniło swoje relacje z rodzicami jako bardzo dobre oraz raczej dobre, odsetek ten jest nieznacznie niższy wśród starszych uczniów –

80,1% w szkołach gimnazjalnych oraz 72% uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych. 2,6% gimnazjalistów oraz 8,1% uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych oceniło swoje relacje z rodzicami jako raczej złe oraz bardzo złe. Dzięki utrzymywaniu dobrych relacji dzieci z rodzicami, dom rodzinny staje się bezpiecznym miejscem dla młodej osoby. Dzięki utrzymywaniu dobrych relacji dzieci z rodzicami, podobnie jak w 2011 roku, dom rodzinny staje się bezpiecznym miejscem dla młodej osoby. Na podstawie otrzymanych rezultatów można stwierdzić, że istnieje znaczny odsetek rodziców niestosujących kar wobec własnych dzieci. W szkołach podstawowych wyniósł on 27,4%, w gimnazjach 37,5%, a w szkołach ponadgimnazjalnych 35,9%. Z jednej strony brak stosowania kar w wychowaniu dzieci może świadczyć o braku konieczności takich zachowań bądź łagodnej i liberalnej postawie rodziców. Z drugiej strony może być również dowodem zbyt pobłażliwych zachowań rodziców w sytuacji, kiedy pewne rodzaje kar (w postaci pozbawienia przywilejów) wydają się potrzebne w procesie wychowania dzieci. Kary, jeśli już występują, to najczęściej przybierają formę różnego rodzaju zakazów. Do stosowania przez rodziców kar fizycznych w postaci bicia przyznało się 3,4% uczniów szkół podstawowych, 1,7% gimnazjalistów oraz 3,9% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

3.1. POMOC SPOŁECZNA

Cel ogólny

1. Zapewnienie rodzinom, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi prawidłowego funkcjonowania.

Cel będzie realizowany poprzez:

- 1.1. Wspomaganie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczych, wychowawczych i przezwyciężaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych.
- 1.2. Zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej, prawnej i socjalnej.
- 1.3. Systematyczną pracę socjalną.
- 1.4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do odpowiedniego rozwoju.
- 1.5. Wyposażenie rodziców w umiejętności wychowawcze m.in. w formie organizacji warsztatów edukacyjnych i pomocy psychologicznej.
- 1.6. Zapewnienie szczególnej pomocy i wsparcia rodzinom dysfunkcyjnym.

Cel ogólny

2. Poprawa sytuacji bytowej osób i rodzin znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej.

Cel będzie realizowany poprzez:

- 2.1. Ograniczenie ubóstwa i usprawnienie pomocy materialnej najuboższym.
- 2.2. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków oraz udzielanie pomocy rzeczowej osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji bytowej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.
- 2.3. Podjęcie działań w celu umożliwienia osobom i rodzinom będącym w sytuacji kryzysowej do poprawy lub zmiany sytuacji życiowej
- 2.4. Systematyczną pracę socjalną.
- 2.5. Skoordynowanie działań międzyinstytucjonalnych w celu zapewnienia kompleksowej pomocy w sytuacji kryzysowej.
- 2.6. Przeciwdziałania bezdomności poprzez zapewnienie lokali dla osób zagrożonych eksmisją i znajdujących się w trudnej sytuacji socjalnej oraz

zapewnienie miejsc noclegowych dla osób bezdomnych, szczególnie w okresie zimowym. Rozwój mieszkalnictwa socjalnego.

2.7. Skoordynowanie lokalnego instytucjonalnego systemu pomocy dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.

2.8. Zapewnienie pomocy i opieki osobom starszym i niepełnosprawnym wymagających pomocy w prawidłowym funkcjonowaniu.

2.9. Organizowanie form dożywania osób najuboższych.

2.10. Zapewnienie pomocy psychologicznej i prawnej w celu poprawy sytuacji socjalnej, rodzinnej, społecznej.

2.11. Opracowanie lokalnego systemu pomocy dla osób i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

2.12. Przeciwdziałanie oraz ograniczenie negatywnych skutków społecznych i zdrowotnych będących konsekwencją alkoholizmu i/lub narkomanii.

2.13. Ograniczenie przestępczości i demoralizacji dzieci i młodzieży.

Cel ogólny

3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa, uzależnienia i przemocy warunków do prawidłowego rozwoju i edukacji.

Cel będzie realizowany poprzez:

3.1. Organizowanie środowiskowych dziennych form wsparcia dla dzieci i młodzieży wychowujących się w rodzinach zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3.2. Zapewnienie zajęć reedukacyjnych dzieciom z problemami edukacyjnymi w celu wyrównania szans.

3.3. Zapewnienie niezbędnej pomocy psychologicznej w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju.

3.4. Zapewnienie atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego.

3.5. Organizowanie wypoczynku letniego.

3.6. Ochrona przed przemocą.

3.7. Uruchomienie i skoordynowanie działań na rzecz oceny i monitoringu sytuacji życiowej dziecka a w razie potrzeby zapewnienie wszelkich niezbędnych form pomocy.

Cel ogólny

4. Ochrona macierzyństwa

4.1. Organizowanie grup wsparcia dla samotnych matek.

4.2. Otoczenie szczególną opieką i pomocą rodzin wielodzietnych i niepełnych.

4.3. Zapewnienie, w razie potrzeby, dostępu do zorganizowanych form pomocy w sytuacjach kryzysowych np. domy samotnych matek.

3.2. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Cel ogólny:

Zapewnienie osobom niepełnosprawnym równych szans udziału w życiu społecznym.

Mając na względzie potrzebę podniesienia świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych, ich praw, potrzeb, możliwości i wkładu w życie społeczne sformułowano następujące cele;

1. Promowanie wśród lokalnych instytucji sektora publicznego i prywatnego oraz organizacji pozarządowych uwzględniania zagadnień niepełnosprawności we wszystkich aspektach swej działalności.

2. Uwzględnienie w realizowanych programach edukacji publicznej problemu niepełnosprawności

Cel będzie realizowany poprzez:

2.1. Realizację programów edukacyjnych uświadamiających problem niepełnosprawności, potrzeby osób niepełnosprawnych oraz ich prawo do równego uczestnictwa w życiu społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji dzieci i młodzieży.

2.2. Zapewnienie możliwości udziału osobom niepełnosprawnym w lokalnej ofercie z zakresu kultury i sportu oraz zajęć integracyjnych np. organizowanie integracyjnej zabawy mikołajkowej dla dzieci, spartakiad itp.

3. Stworzenie warunków do wzajemnej pomocy osób niepełnosprawnych i na rzecz osób niepełnosprawnych.

Cel będzie realizowany poprzez:

- 3.1. Promowanie idei wolontariatu.
- 3.2. Uruchomienie Lokalnego Centrum Wolontariatu.

Mając na względzie potrzebę zapewnienia skutecznej pomocy osobom niepełnosprawnym sformułowano następujące cele;

- 1. Podniesienie wiedzy i umiejętności pracowników socjalnych w zakresie wczesnego wykrywania uszkodzeń zdrowia, udzielania pierwszej pomocy oraz kierowania do odpowiednich służb specjalistycznych.**

Cel będzie realizowany poprzez:

- 1.1. Zapewnienie pracownikom socjalnym dostępu do profesjonalnych szkoleń w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi.

Mając na względzie potrzebę zapewnienia osobom niepełnosprawnym dostępu do usług rehabilitacyjnych sformułowano następujące cele;

- 1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom dostępu do informacji o pomocy psychospołecznej i prawnej.**

Cel będzie realizowany poprzez:

- 1.1. Uruchomienie Punktu-Informacyjno Konsultacyjnego, w którym osoby niepełnosprawne otrzymają pomoc psychologiczną i prawną.
- 1.2. Uruchomienie ogólnodostępnej bazy danych o ofercie terapeutycznej dla osób niepełnosprawnych.

Mając na względzie potrzebę inicjowania działań zmierzających do udostępnienia osobom niepełnosprawnym środowiska fizycznego i prowadzenia rozwiązań ułatwiających dostęp do informacji i środków komunikacji międzyludzkiej sformułowano następujące cele;

- 1. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym poruszania się w środowisku fizycznym**

Cel będzie realizowany poprzez:

- 1.1. Uwzględnienie w projektach planowanym inwestycji miejskich potrzeb osób niepełnosprawnych.

1.2. Opracowanie programu dostosowania budynków użyteczności publicznej i ulic będących w zasobach miejskich dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz jego realizacja.

1.2.1. Konsultacja programu z organizacjami zrzeszającymi osoby niepełnosprawne.

2. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do wiedzy i informacji.

Cel będzie realizowany poprzez:

2.1. Doposażenie Biblioteki Miejskiej i szkół w wydawnictwa dla osób słabo widzących i niewidomych.

2.2. Zachęcenie lokalnych organizacji pozarządowych, instytucji użyteczności publicznej i placówek oświatowych do uruchomienia i bieżącej aktualizacji stron internetowych oraz ich dostosowania do odbioru przez osoby słabo widzące i niewidome.

2.3. Udostępnienie za pośrednictwem strony internetowej biuletynu „Fakty Nowodworskie”, z uwzględnieniem potrzeb osób słabo widzących i niewidomych.

2.4. Udostępnienie strony internetowej Urzędu Miejskiego, Nowodworskiego Ośrodka Kultury i Nowodworskiego Ośrodka Sportu w formie dostępnej dla osób słabo widzących i niewidomych.

2.5. Bieżąca aktualizacja na miejskiej stronie internetowej aktualnej oferty w zakresie kultury, sportu, edukacji i innej z uwzględnieniem potrzeb percepcyjnych osób słabo widzących i niewidomych.

3. Poprawa komunikacji osób niesłyszących z pracownikami sektora publicznego.

Cel będzie realizowany poprzez:

3.1. Możliwość połączenia w Urzędzie Miejskim z tłumaczem języka migowego online podczas załatwiania sprawy urzędowej w siedzibie Urzędu Miejskiego lub podczas rozmowy telefonicznej.

Mając na względzie potrzebę zapewnienia osobom niepełnosprawnym integracji i możliwości uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych na równych prawach sformułowano następujące cele;

1. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym czynnego udziału w lokalnym życiu kulturalnym oraz stworzenie warunków do równego uczestnictwa osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia społecznego.

Cel będzie realizowany poprzez:

1.1. Zapewnienie oferty w zakresie kultury sportu, turystyki, i edukacji dla osób niepełnosprawnych tym m.in. uruchomienie kół zainteresowań np. malarstwo, taniec, tatr itp. przy Nowodworskim Ośrodku Kultury adresowanych do wszystkich mieszkańców Miasta z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych.

1.2. Zdiagnozowanie potencjału artystycznego i twórczego osób niepełnosprawnych.

1.3. Organizowanie przeglądów twórczości artystycznej.

1.4. Organizacja wyjazdów do teatru, opery, kina itp. w tym osób na wózkach inwalidzkich.

1.5. Pozyskanie specjalistów do prowadzenia zajęć z osobami w zakresie sportu, turystyki, kultury i edukacji niepełnosprawnych .

2. Poprawa komunikacji i integracji społecznej.

Cel będzie realizowany poprzez:

2.1. Dołożenie wszelkich starań w celu umożliwienia osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w życiu społecznym i kulturalnym Miasta.

2.2. Uruchomienia w lokalnej bezpłatnej prasie „Fakty Nowodworskie” informatora poświęconego niepełnosprawności.

Mając na względzie potrzebę zapewnienia osobom niepełnosprawnym równych możliwości uprawiania sportu i rekreacji sformułowano następujące cele;

1. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym uprawiania sportu i rekreacji w środowisku lokalnym.

Cel będzie realizowany poprzez:

1.1. Zorganizowanie przy Nowodworskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Nowym Dworze Mazowieckim oferty zajęć sportowo – rekreacyjnych uwzględniających potrzeby osób niepełnosprawnych.

2. Stworzenie korzystnych warunków zachęcających do pokonywania własnych słabości, poprawa własnej samooceny, większa akceptacja środowiska osób zdrowych oraz integracja społeczna.

Cel będzie realizowany poprzez:

2.1. Organizowanie zawodów sportowych na szczeblu lokalnym oraz umożliwienie udziału w zawodach krajowym.

Mając na celu potrzebę wsparcia organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych sformułowano następujące cele:

1. Zapewnienie organizacjom pozarządowym dostępu do wiedzy w zakresie pozyskiwania środków finansowych na działalność statutową.

Cel będzie realizowany poprzez:

1.1. Uruchomienie doradztwa w zakresie pozyskiwania środków finansowych oraz pisanie i rozliczania projektów.

3.3. PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE

Cel ogólny

Zapewnienie mieszkańcom Miasta Nowy Dwór Mazowiecki dostępu do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz ochrony przed przemocą domową .

Cel ogólny będzie realizowany poprzez:

1. Coroczne opracowywanie i realizacja Miejskiego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

2. Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

3. Współpracę z instytucjami i organizacjami lokalnymi oraz zewnętrznymi w zakresie diagnozowania i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy mieszkańców Nowego Dworu Mazowieckiego.

4. Zwiększenie dostępu do profesjonalnych działań pomocowych osobom z problemem uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych zamieszkującym w Nowym Dworze Mazowieckim, w tym do:

- programów wspierających proces zdrowienia osób uzależnionych;
- grup wsparcia dla osób uzależnionych, współuzależnionych

i doświadczających przemocy;

oraz

- zapewnienie pomocy psychologicznej i prawnej oraz ochrona przed przemocą.
- udzielanie pomocy osobom z problemem alkoholowym przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach realizacji procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych, placówek oświatowych w rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

5. Ograniczenie występowania problemów związanych z nadużywaniem i uzależnieniem od alkoholu i innych środków psychoaktywnych poprzez prowadzenie działalności profilaktycznej i informacyjnej na rzecz mieszkańców Miasta Nowy Dwór Mazowiecki oraz wspieranie podmiotów w ich realizacji, w tym:.

- wspieranie rodzin, w szczególności zagrożonych lub doświadczających problemów związanych z uzależnieniem, w prawidłowym funkcjonowaniu,
- prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych adresowanych do mieszkańców Miasta w zakresie dostępnej pomocy dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz doświadczających przemocy domowej.

6. Ograniczenie zjawiska przemocy domowej oraz zapewnienie pomocy ofiarom przemocy, w tym:

- zapewnienie pomocy psychologicznej i prawnej ofiarom przemocy domowej;
- zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w sytuacji kryzysowej,
- wzmocnienie interdyscyplinarnych form działań na rzecz ograniczenia zjawiska przemocy domowej;

- realizacja programów edukacyjno – korekcyjnych dla sprawców przemocy.

3.4. DZIAŁANIA NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY

Cel ogólny:

Zapewnienie dzieciom i młodzieży optymalnych warunków do rozwoju.

Cel będzie realizowany poprzez:

1. Wzmacnianie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz wsparcie dla tworzenia odpowiednich warunków rozwoju dzieci.
2. Wspieranie rodziców w ich zadaniach wychowawczych i opiekuńczych.
3. Poprawa dostępu do poradnictwa prawnego, psychologicznego i pedagogicznego.
4. Ochronę jakości życia rodziny, wspieranie rodzin ubogich i zagrożonych ubóstwem, usprawnianie dożywiania w szkołach.
5. Wspieranie uczniów szczególnie uzdolnionych.
6. Zapewnianie właściwych, nowoczesnych warunków nauczania.
7. Działania na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin mających problemy socjalne.
8. Obejmowanie działaniami resocjalizacyjnymi młodzieży nieprzystosowanej społecznie.
9. Poszerzanie uczestnictwa dzieci i młodzieży w życiu kulturalnym miasta, szczególnie grup mających utrudniony dostęp do takiej formy aktywności.
10. Rozbudowywanie bazy służącej aktywności sportowej i rekreacyjnej dzieci i młodzieży, stwarzanie warunków dla szerokiej aktywności fizycznej młodego pokolenia.
11. Wprowadzanie programów profilaktycznych i prozdrowotnych w środowiskach dzieci i młodzieży.
12. Profilaktykę uzależnień dzieci i młodzieży, m.in. poprzez tworzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych, klubów młodzieżowych itp.
13. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i w szkole.
14. Zmniejszanie rozmiarów przestępczości nieletnich.

4. RAMY FINANSOWE STRATEGII

Każdy podmiot z terenu Gminy będący realizatorem zadań w ramach Strategii planuje środki finansowe niezbędne do ich prawidłowej realizacji. Nie stanowią one jedynie części składowej budżetu Gminy, ale także dotacje ze źródeł zewnętrznych, pozyskiwanych samodzielnie przez realizatorów. Dokonując analizy i planowania wydatków na kolejne lata podmioty powinny wziąć to pod uwagę i w przypadku braku środków w budżecie Gminy podjąć starania o pozyskanie dotacji finansowych z zewnętrznych źródeł.